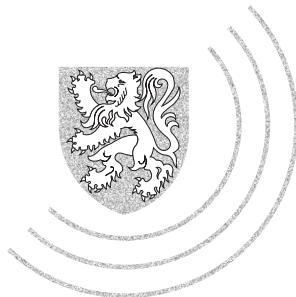

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

29 maart 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux, Koen Helsen, Robert Voorhamme en Jos Bex –
betreffende energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag inkomen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heer Jean-Paul Peuskens**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Wivina Demeester-De Meyer.

Vaste leden :

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heer Jan Verfaillie ;

de heren Marc Cordeel, André Denys, Koen Helsen, Patrick Lachaert ;

de heren Jean Geraerts, Pieter Huybrechts, Johan Van Brusselen ;

de heren Jean-Paul Peuskens, Robert Voorhamme ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Didier Ramoudt, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen ;

mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jan Loones.

Zie :

1753 (2002-2003)

- Nr. 1 : Voorstel van resolutie
- Nr. 2 : Amendement

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de hoofddiener, de heer Eloi Glorieux	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	6
Tekst aangenomen door de Commissie	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie besprak dit voorstel van resolutie op haar vergadering van 23 maart 2004.

Het voorstel werd door de Commissie met 8 stemmen voor, bij 1 onthouding aangenomen.

1. Toelichting door de hoofdiener, de heer Eloi Glorieux

De heer Eloi Glorieux verklaart dat dit voorstel de bedoeling heeft huishoudens met een laag inkomen in de mogelijkheid te stellen te genieten van de voordelen die energiebesparende maatregelen hen kunnen bieden. Zo kunnen ze tegelijkertijd besparen en hun wooncomfort verhogen.

Bij huishoudens met een laag inkomen neemt de energiefactuur een grote hap uit het gezinsbudget. Daarbovenop verbruiken gezinnen of alleenstaanden met een laag inkomen vaak meer energie voor minder comfort – en betalen ze dus ook hogere energiefacturen – dan hun wat meer gegoede medeburgers.

De enquête "Energiegebruik in huishoudens in Vlaanderen in 2001", uitgevoerd in opdracht van de Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie (ANRE) van het Vlaams Gewest, kwam tot een aantal opvallende conclusies :

- mensen die het financieel moeilijker hebben, zijn minder vertrouwd met energiebesparende maatregelen dan mensen die het financieel wat breder hebben ;
- de belangrijkste stimulans voor het besparen van energie is het ontvangen van een premie bij de aankoop van spaarzame toestellen, op de tweede plaats gevolgd door het krijgen van gepersonaliseerde informatie. De belangrijkste redenen om géén energie te besparen, zijn de te zware investeringen en het gebrek aan informatie.

Spreker licht het amendement toe dat door hemzelf en de heren Marc Cordeel, Robert Voorhamme en Jos Bex ingediend werd (*Parl. St.* VI. Parl. 2002-2003, nr. 1753/2).

Dat amendement vervangt grotendeels het beschikbare gedeelte van de oorspronkelijk ingediende tekst die bijna twee jaar geleden werd neergelegd.

De heer Eloi Glorieux verklaart dat deze resolutie focust op het geven van degelijke informatie aan de lage inkomensgezinnen. Zo vinden de indieners dat er voor deze mensen specifiek informatiesessies dienen georganiseerd te worden.

Tijdens deze informatiesessies worden tips gegeven over hoe zij op een structurele manier de energiefactuur kunnen verlagen. Ook worden de tarificatie en de elektriciteitsleverancier onder de loupe genomen. Misschien maakt de klant geen gebruik van de optimale tariefformule (enkelvoudig tarief, tweevoudig tarief...). Misschien kan hij geld uitsparen door zijn verbruik beter te plannen in de tijd (bijvoorbeeld wassen tijdens de nachturen). Misschien biedt een andere elektriciteits- of gasleverancier voordeliger tarieven voor zijn gebruiksprofiel.

Naast de gratis informatiesessies dienen beschermde afnemers de mogelijkheid te krijgen gepersonaliseerde informatie te ontvangen door gratis energie-audits. Tijdens die audit wordt in de woning zelf nagegaan wat de mogelijkheden zijn om op energiekosten te sparen. De energie-audits worden door de netbeheerder uitgevoerd op eenvoudig verzoek van de beschermde afnemer of van een OCMW.

De indiener concludeert dat deze resolutie in de eerste plaats vraagt dat netbeheerders in het kader van de openbare dienstverplichtingen verplicht worden informatiesessies te organiseren, heel specifiek naar de doelgroep van de beschermde afnemers.

Tijdens deze infosessies wordt toegelicht welke eenvoudige maatregelen door de afnemers in kwestie kunnen worden genomen om minder energie te verbruiken en de huishoudelijke energiekosten te verlagen. Verder wordt toegelicht hoe de beschermde afnemers onafhankelijke informatie kunnen inwinnen over de voor hen voordeligste stroomleverancier en tariefformule.

Als tweede luik wordt gevraagd dat de netbeheerders verplicht worden gratis energie-audits te organiseren voor beschermde afnemers waarbij tijdens een thuisbezoek op de afnemer en zijn woonsituatie afgestemde informatie wordt gegeven over de mogelijkheden om energie te besparen ; die audits worden uitgevoerd op eenvoudig verzoek door de beschermde afnemer of het OCMW. Netbeheerders worden aangemoedigd om hiervoor samen te werken met armenorganisaties, het OCMW of andere organisaties die deskundig en ervaren zijn om

met de doelgroep van beschermde klanten te werken.

2. Bespreking

De heer Pieter Huybrechts verklaart dat zijn fractie geen bezwaar heeft tegen de teneur van deze resolutie om iets te doen voor huishoudens met een laag inkomen. Het stoort hem wel dat in het beschikbare gedeelte de netbeheerders verplichtingen opgelegd worden. Gaat men ook de gezinnen en de alleenstaanden verplichten om deze sessies bij te wonen? Hij is van oordeel dat het praktisch nut van deze resolutie quasi nihil zal zijn en enkel voor de netbeheerders een enorme papierberg zal opleveren.

De heer Jean-Paul Peuskens verklaart dat Interelectra deze formule reeds met groot succes hanteert in Limburg. De moeilijkheidsgraad van dit systeem mag dus niet worden over roepen en de samenwerking met de OCMW's loopt goed. Op de vraag van de heer Huybrechts omtrent het verplicht karakter, repliceert de heer Peuskens dat er in Limburg wel geen sprake is van een verplichting maar dat de formule zeer goed werkt.

De heer Eloi Glorieux verklaart dat Vlaanderen geopteerd heeft voor een vervroegde liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Toen is duidelijk erkend dat bepaalde aberraties op sociaal en ecologisch vlak dienden weggewerkt te worden. Vandaar is er gekozen om te werken met sociale en ecologische dienstverplichtingen. Er is inderdaad sprake van een verplichting naar de netbeheerders om juist de sociale en ecologische aberraties van de liberalisering weg te werken. De mensen hebben er heel veel belang bij om deze sessies bij te wonen. Het blijkt dat het ontbreken van informatie juist één van de redenen is dat er weinig energiebesparende maatregelen door deze groepen wordt getroffen. Het is de taak van OCMW's mensen te helpen bij ondermeer hun energiefactuur.

Mevrouw Wivina Demeester oppert om de term “de netbeheerders te verplichten” te vervangen door “de netbeheerders te verzoeken”.

Minister Gilbert Bossuyt is het eens met de doelstellingen van de resolutie maar heeft gevraagd aan de indieners om de resolutie zo praktisch en eenvoudig mogelijk te houden. Hij kan instemmen met de verplichte audits want dat is een probleem maar op vraag van de beschermde klanten. In de praktijk kan men die verplichting niet van dag op dag organiseren.

Het besluit van 29 maart 2002 inzake de openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik legt aan de distributienetbeheerders de verplichting op om elk jaar een bepaalde hoeveelheid primaire energie te besparen: 2% in 2004, 2,1% in 2005 en 2,2% in 2006 en 2007. De netbeheerders zijn bovendien verplicht om een bijzondere inspanning te leveren voor beschermde klanten door aan hen hogere REG-premies te geven.

In tegenstelling tot wat de resolutie vermeldt, leveren de netbeheerders momenteel wel degelijk REG-inspanningen ten voordele van de beschermde klanten. In 2003 hebben de netbeheerders bij beschermde klanten spaarlampen en/of spaardouchekoppen uitgedeeld. Bij de gemengde intercommunales krijgen beschermde klanten in 2004 een dubbele premie voor superisolerende beglazing en voor condensatieketels. Maar het is correct dat de doelgroep van beschermde klanten moeilijk bereikt kan worden met REG-premies. Elk initiatief om hierin verandering te brengen, is dan ook welkom.

De indieners van de resolutie willen aan de netbeheerders drie actieverplichtingen opleggen met betrekking tot beschermde klanten.

Een eerste verplichting bestaat erin dat de netbeheerders aan de beschermde afnemers de mogelijkheid zouden moeten bieden om energiezuinige A-label koelkasten te huren. De huurprijs zou dan door de netbeheerders doorgerekend worden in de elektriciteitsfactuur. Dit voorstel is evenwel praktisch moeilijk te realiseren en is bovendien zeer duur omdat de netbeheerders dan een systeem van aankoop, waarborg, wachtdienst, onderhoud, opvolging en facturatie voor de verhuring van koelkasten zouden moeten opzetten. Bovendien zijn het de leveranciers die in de vrijgemaakte energiemarkt facturen sturen naar de eindklanten. De netbeheerders zouden de eventuele huur van een koelkast dan ook niet eenvoudig kunnen verrekenen in de elektriciteitsfactuur.

Een tweede verplichting betreft het organiseren van infosessies voor beschermde klanten over REG-maatregelen en over energietarieven. Tijdens deze infosessies zou toegelicht worden welke REG-maatregelen genomen kunnen worden en welke energieleverancier best gekozen wordt. Infosessies over REG-maatregelen worden momenteel reeds georganiseerd door de meeste netbeheerders. De organisatie van infosessies over de leverancierskeuze is volgens de minister geen taak van de netbeheerders. De netbeheerders moeten name-

lijk onafhankelijk blijven ten aanzien van elke leverancier en zij mogen zich dan ook niet uitspreken over wie de beste leverancier is.

Een derde verplichting betreft het gratis uitvoeren van energie-audits bij beschermde klanten. Beschermde klanten hebben vaak onvoldoende financiële middelen om een energie-audit te betalen. Zij dreigen dan ook minder goed geïnformeerd te zijn over de mogelijkheden om hun energieverbruik en hun energiekosten te verlagen. Daarom steunt de minister het voorstel om gratis energie-audits bij beschermde klanten uit te voeren. Het is wel belangrijk dat de toepassingsmodaliteiten van de maatregel zodanig worden vastgelegd dat de maatregel praktisch uitvoerbaar en financieel haalbaar is. In Vlaanderen zijn er namelijk naar schatting meer dan 500.000 beschermde klanten. Bij al deze gezinnen een gratis energie-audit uitvoeren op enkele jaren tijd zou praktisch moeilijk realiseerbaar zijn en zou bovendien een enorme impact hebben op de kWh-prijs. Energie-audits zijn evenwel zeer nuttig voor beschermde klanten. Daarom steunt de minister dan ook het gedeelte van de resolutie waarin de netbeheerders verplicht worden om gratis energie-audits bij beschermde klanten uit te voeren.

Gelet op deze opmerkingen steunt de minister dan ook het amendement dat werd ingediend.

De heer Jean Geraerts benadrukt dat zijn fractie gekant blijft tegen de verplichting voor de netbeheerders om gratis informatiesessies te organiseren. Hoe zal dit praktisch in zijn werk gaan? De OCMW's zullen dit moeten doen? Het lid is trouwens van mening dat niet de netbeheerder maar de energieleverancier dergelijke sessies moet organiseren. Hij verwijst terzake naar een sessie die in Zonhoven doorging en waar de leverancier dat vanzelfsprekend graag gratis doet omdat de leverancier ondertussen wel reclame kan maken.

De heer Karlos Callens merkt op dat sinds de liberalisering van de markt, leveranciers niet noodzakelijk nog landgebonden zijn terwijl de netbeheerder dat nog wel is.

Minister Gilbert Bossuyt repliceert dat gratis energie-audits slechts in specifieke omstandigheden gebeuren. Hij verwijst naar het amendement dat voorligt. Het zijn geen algemene verplichtingen die

opgelegd worden omdat deze audits slechts op verzoek van de afnemer of het OCMW georganiseerd worden.

De heer Jean Geraerts benadrukt dat hij vooral problemen heeft met het andere punt van de resolutie: informatiesessies organiseren. Hij stelt zich daar praktische vragen bij.

Ook de heer Karlos Callens vindt het moeilijk om alleen de netbeheerder daarbij te betrekken.

De heer Eloi Glorieux verklaart dat de energiehuishouding in zijn totaliteit moet bekeken worden.

De minister maakt zich sterk dat de regering – de geadresseerde van deze resolutie – wel op een juiste manier de boodschap begrepen heeft. Energie is een belangrijke kostenfactor, vandaar dat het een goede zaak is dat er een samenwerking is tussen het OCMW en armenorganisaties en de overheid om probleemoplossend te werken. De resolutie heeft betrekking op alle vormen van verwarmen.

De netbeheerders en de overheid mogen bovendien geen reclame maken voor energieleveranciers.

De heer Jean Geraerts merkt op dat toch alleen de leveranciers weten wie “beschermde afnemers” zijn. De netbeheerder is daarvan niet op de hoogte. Zijn voorstel is dat energieleveranciers belast worden om een onderzoek te doen.

De minister verklaart dat de huidige praktijk is dat de netbeheerder, op verzoek van het OCMW, nu reeds een dergelijk onderzoek organiseert. Er moet wel een antwoord gezocht worden op wat er dient te gebeuren indien niet beschermde klanten met een dergelijke zaak worden geconfronteerd. Minister Bossuyt is van oordeel dat de indieners van deze resolutie op een meer gestructureerde wijze wensen in te spelen op een aantal problemen. Maar het is niet de bedoeling om verplichtingen op te leggen, er zal pragmatisch tewerk gegaan worden via overeenkomsten.

3. Stemming

Het amendement en het geamendeerde voorstel van resolutie betreffende energiebesparende maat-

regelen voor huishoudens met een laag inkomen worden goedgekeurd met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jean-Paul
PEUSKENS

Wivina
DEMEESTER-DE MEYER

TEKST AANGENOMEN DOOR COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de doelstellingen van het Vlaams energiebeleid, onder meer verwoord in :
 - 1° het Vlaamse regeerakkoord, waarbij is overeengekomen dat de milieudruk moet worden verminderd door maatregelen te nemen inzake energiebesparing (*Parl. St. Vl. Parl. 1999, nr. 31/1*) ;
 - 2° de beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin :
 - a) een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als REG-doelstelling wordt vooropgesteld ;
 - b) een vermindering van de CO₂-emissies in de residentiële sector in het algemeen en de huishoudens in het bijzonder in 2004 ten opzichte van 1998 als beleidseffect wordt beoogd ;
 - c) een daling van de energiefactuur van de huishoudens als beleidseffect wordt beoogd (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr. 162/1*) ;
 - 3° de beleidsbrief Energie. Beleidsprioriteiten 2002-2003, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin als doelstellingen zijn opgenomen :
 - a) een optimale energiedienstverlening tegen correcte en sociaal aanvaardbare prijzen voor alle maatschappelijke groepen met als effecten een daling van de energiefactuur van de huishoudens en een vermindering van het aantal wanbetalers ;
 - b) een stimulering van het rationele energiegebruik met het oog op een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998, met als effecten meer energiebewust handelen, een vermindering van de brandstofleveringen en van de leveringen door de elektriciteitsdistributiesector (*Parl. St. Vl. Parl. 2002-2003, nr. 1413/1*) ;
- gelet op het decreet houdende instemming met het protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (*Parl. St. Vl. Parl. 2001-2002, nr. 839/1*) ;
- overwegende dat de CO₂-uitstoot in Vlaanderen in 2000 14,1% hoger lag dan in 1990 en het totale energiegebruik in 2000 zelfs 22,4% hoger lag dan in 1990 ;
- overwegende dat :
 - 1° mensen met een laag inkomen doorgaans slechter geïnformeerd zijn over de mogelijkheden om hun huishoudelijke energiekosten te verlagen zonder aan comfort in te moeten boeten ;
 - 2° mensen met een laag inkomen voor hetzelfde comfort doorgaans hogere energiekosten dienen te betalen doordat ze slechter gehuust zijn of gebruik maken van verouderde, energieverkwistende toestellen ;
 - 3° mensen met een laag inkomen bij de aankoop van huishoudapparaten vaak niet over de financiële middelen beschikken om een energiezuinig en in verbruik goedkoop model aan te schaffen ;
- gelet op artikel 4, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energieverbruik, waarin aan de netbeheerders de verplichting wordt opgelegd een bijzondere inspanning te leveren voor het bereiken van de beschermde klanten door gevoelig hogere financiële ondersteuning te bieden voor het bevorderen van rationeel energiegebruik ;
- is van oordeel dat de Vlaamse regering de mogelijkheid moet geven aan mensen met een laag inkomen om hun huishoudelijke energiekosten te verlagen en hen optimaal te informeren over de mogelijkheden daartoe ;
- vraagt de Vlaamse regering, in het kader van de openbaredienstverplichtingen die kunnen opgelegd worden aan de netbeheerders volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr. 285/6*) :
 - 1° de netbeheerders te verplichten gratis informatiesessies te organiseren, specifiek gericht naar beschermde afnemers, waarbij wordt toegelicht ;

- a) welke eenvoudige maatregelen door de afnemers in kwestie kunnen worden genomen om minder energie te verbruiken en de huishoudelijke energiekosten te verlagen ;
- b) hoe de beschermde afnemers onafhankelijke informatie kunnen inwinnen over de voor hen voordeligste stroomleverancier en tariefformule.

De informatiesessies worden georganiseerd op eenvoudig verzoek door het OCMW of door een organisatie of vereniging die zich met deze sessie wil richten tot beschermde afnemers ;

- 2° de netbeheerders te verplichten gratis energie-audits te organiseren voor beschermde afnemers, waarbij tijdens een huisbezoek op de afnemer en zijn woonsituatie afgestemde informatie wordt gegeven over de mogelijkheden om energie te besparen ; die audits worden uitgevoerd op eenvoudig verzoek door de beschermde afnemer of het OCMW ; netbeheerders worden aangemoedigd om hiervoor samen te werken met armenorganisaties, het OCMW of andere organisaties die deskundig en ervaren zijn om met de doelgroep van beschermde klanten te werken.
-